

5838

Պրուեաւորներ բոլոր յերկրներէ, միացե՛ք!

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՓՈՐՁԻ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄԸ

(Նյութեր Արհիմկուսի (Բ) օրհովմների
հրահանգիչների խորհրդակցության)
20—21 հունիսի 1934 թ.

3ՀՈՒ(47.924)

4-97

ԿՈՒՍՆՐԱՏ

Բազու—1934

29.05.2013

1 DEC 2009
25 AUG 2005
Պրոկտորներ՝ բոլոր յերկրներ, միացե՛ք!

Ա. Կ. Կ. (բ) ԿԵՆՏԿՈՄԻ ՂԵԿԱՎԱՐ ԿՈՒՍՈՐԳԱՆՆԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

32859 (47-924)

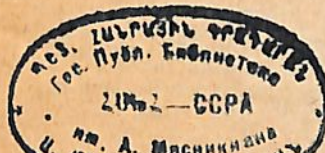
4-97

ն6

ԿՈՒՍԱԿՅԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ
ՓՈՐՁԻ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄԸ

1007
32859

(Նյութեր Արկամկուսի (բ) օրգանների
հրահանգիչների խորհրդակցության)
20—21 հունիսի 1934 թ.

ԿՈՒՍԱԿՅԱՆ
Բազու — 1934

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Առաջաբանի փոխարեն	3
1. Աղբյուրակուսի (բ) Կենտրոնի քարտուղար ընկ. Ա. Գ. Բ. Ե. Բ. Աղբյուրակուսի (բ) գյուղական շրջկոմիտեի հրահանգիչներին 1934 թ. հունիսի 21-ի հանրապետական խորհրդակցությունում արտասանած ճառից	5
2. Աղբյուրակուսի (բ) շրջկոմիտեի հրահանգիչներին աշխատանքի փորձի փոխանակումը	
ընկ. Կադիբեկով (Աղբյուրակուսի (բ) Գյանջայի քաղկոմ)	13
ընկ. Մաբուրուսով (Աղբյուրակուսի (բ) Շամախու շրջկոմի հրահանգիչ)	15
ընկ. Վաբգանով (Աղբյուրակուսի (բ) Շահումյանի շրջկոմի հրահանգիչ)	19
ընկ. Կոբուրով (Աղբյուրակուսի (բ) Լենինյան շրջկոմի հրահանգիչ Բազու)	21
3. Աշխատել կենդանի մարդկանց հետ (Շմիդտի անվան գործարանում տարվող կուսակցական-մասսայական աշխատանքի փորձից)	26
4. Ինչպե՞ս և աշխատում գյուղում կոմունիստ-անհատը (Մոսկվայի մարզի կուսակազմակերպության աշխատանքի փորձից)	30
Անչաբով—Յերկու բոլշևիկ	31
Բ. Տալինով—Ուզունթյուն, խորհուրդ, հրահանգում	

ԱՌԱՋԱԲԱՆԻ ՓՈԽԱՐԵՆ

Հունիս ամսում անցկացված Աղբյուրակուսի (բ) գյուղական շրջկոմիտեի հրահանգիչներին հանրապետական խորհրդակցությունը ցույց է տվել, վոր առանձին հրահանգիչներին աշխատանքում թերությունների և սխալների հետ միատեղ կան նաև վորոշ դրական որինակներ: Այս բրոշյուրի նպատակն է աշխատանքի այդ դրական փորձն ընդհանրացնելը և ուրիշներին փոխանցելը:

Բրոշյուրում բացի հրահանգիչներին աշխատանքի մասին յեղած խորհրդակցության նյութերից, ղեկավարած և Մոսկվայի մարզի շրջանային կուսակազմակերպությունների կոմունիստ-անհատների աշխատանքի փորձը: Կուսակցական աշխատանքի մեջ բերվող որինակները, ձեռքը և մեթոդները կարող են ոգտագործվել միայն կոնկրետ պայմանների հաշվառումով, կենդանի մարդկանց ճանաչելով:

Շրջկոմները, հրահանգիչները և սկզբնական կուսակազմակերպությունների ղեկավարները պետք է հենց իրենք առավելագույն նախաձեռնություն հանդես բերին շրջանի պայմաններում կուսակցական աշխատանքի ամենագործուն ձեռքի և մեթոդների վորոնման և կիրառման գործում, ոգտագործելով դրա համար կուսակցական մյուս կազմակերպությունների հետ կատարվող աշխատանքի փորձի փոխանակումը:

Պետք է հիշել, վոր կուսակցական-մասսայական աշխատանքը դա մի հզորագույն լծակ է լուծելու համար տնտեսական-քաղաքական և կուլտուրական շինարարություն այն խնդիրները, վորոնք դրված են Համկոմիտեի (Բ) 17-րդ համագումարի վորոշումներով:

Աղբյուրակուսի (բ) Կենտրոնի ղեկավար կուսուրգանքների բաժին.

Հայերենը խմբագրեց՝ Ս. ՇԱԽՈՒՆԻ
Տեխ. խմբագիր՝ Կ. ԹԱՌԱՆՅԱՆ

ԱԴԻԿՈՄԿՈՒՍԻ (Բ) ԿԵՆՏԿՈՍԻ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ
ԸՆԿ. ԱԳՐԲԱՅԻ՝ ԱԴԻԿՈՄԿՈՒՍԻ (Բ)
ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՇՐՋԱԿՄՆԵՐԻ ՆՐԱՀԱՆԳԻՉՆԵՐԻ
1934 թ. ՀՈՒՆԻՍԻ 21-Ի ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ
ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ
ԱՐՏԱՍԱՆԱԾ ՃԱՌԻՑ

Միանգամայն անվիճելի յեն այն ահագին տեղաշարժերը, վորոնք մենք ունենք ադրբեջանյան գյուղում. գյուղացիութեան հիմնական մասսաները՝ կոլտնտեսականները, վորոնք խորհրդային իշխանութեան հաստատուն հենարանն են հանդիսանում գյուղում, վստահորեն գնում են դեպի ունևոր կյանք, վերջին կապիտալիստական դասակարգը—կուլակութիւնը—ջախջախված է, կոլտնտեսութիւններում զգալիորեն բարձրացել է աշխատանքային դիսցիպլինան, կոլտնտեսականները գիտակցել են աշխուրի նըշանակութիւնը, առանձնապէս այն կոլտնտեսութիւններում, վորտեղ կուսկազմակերպութեան ազդեցութիւնն ուժեղ է, այս հիման վրա բարձրացել է կոլտնտեսական մասսաների կյանքի կուլտուրական-նշույթական մակարդակը, աճել է բրիգադի, վորպէս աշխատանքի կազմակերպման հիմնական արտադրական ձևի դերը, լայնանում է ձգտումը դեպի սոցմրցումն ու հարվածայնութիւնը, կոլտնտեսութիւններն սկսել են կանոնավոր կերպով կատարել իրենց պարտքը պետւթյան առաջ:

Այսպիսով, Ադրբեջանի կոլտնտեսային գյուղը հաստատուն կերպով գնում է լենինյան ուղիով, վորը բացառիկ պարզութեամբ արտահայտվում է կուսակցութեան առաջնորդ ընկ. Սթալինի լուղւնդում—«կոլցնեստոլթիւնները դարձնել բոլշեվիկյան, իսկ կոլցնեստականներին՝ ունեվոր»:

17-րդ համագումարը, ինչպէս ձեզ հայտնի յէ, կուսակցութեան առաջ կարևորագույն խնդիր դրեց—կազմակերպական-գործնական աշխատանքը բարձրացնել մինչև քաղաքական խոնդիրների մակարդակին: Իսկ կոնկրետ ինչո՞ւն է կայանում այդ խնդիրը:

Առաջին, արմատապէս վերացնել ֆեոճկցիոնալական, այսինքն՝ դադարել «ընդհանրապէս» դեկաւարելուց:

Յերկրորդ, կուսակցական ղեկավարութիւնն ընդհուպ մոտեցնել արտադրական խնդիրներին:

Յերրորդ, սովորեցնել կուսակցական աշխատողներին ղեկավարել կոնկրետ կերպով և բարձրացնել նրանց անձնական պատասխանատվութիւնը նրանց հանձնարարված գործի համար:

Չորրորդ, կարգավորել յուրաքանչյուր առաջադրանքի կատարման ստուգումը:

Հինգերորդ, վորակյալ կուսակցական աշխատողներին առաջ քաշել ստորին կուսադարատի ողակների վճռական տնտեսական տեղամասերում և, վերջապես

Վեցերորդ, վերացնել նիստեր գումարելու շփոթը, կարենտային-թղթային ղեկավարութիւնը և ամեն կերպ ամբապնդել կուսակցական և պետական դիպցիալինան:

Մի քանի շրջանային կուսակցական կազմակերպութիւններ վերակառուցման հարցը հասկացել են, վորպես բշխների ձևականորեն վերանվանում կուսկոմների և կուսխմբակների, չփոխելով աշխատանքի բուն սիստեմն ու մեթոդները:

ԲՈՒՇԵՎԻԿՆ—ԱՎԱՆԳԱՐԳԱՅԻՆ ՄԱՐՏԻԿ

Հարկ ե արձանագրել, վոր մի շարք շրջաններում կուսկազմակերպութիւնների վերակառուցումը կատարվում ե վոչ բավականաչափ լալ, վոր դեռ տեղ-տեղ բաղմաթիվ նիստեր են հրովիրվում, այլ կերպ ասած—իսկական վերակառուցումը փոխարինվում ե նիստեր գումարելու շփոթով, վոր դեռ կազմակերպական-մասնաշաղկապ աշխատանքի կարևորագույն հարցերի կաբինետային լուծման փորձեր են նկատվում. այսպես որինակ, Գյանշայի քաղկոմը՝ 17-րդ համագումարի վորոշումների ուսումնասիրման կենդանի ոպերատիվ ղեկավարման փոխարեն՝ փորձել ե «պրծնել» հետևյալ ընդհանուր վորոշումով.

«Առաջարկել բոլոր կուսկոմներին, կուսկազմակերպիչներին մեկ յեվ կես ամսվա բերացում մեակել կուսակցության բոլոր վարժուկները յեվ մեկ յեվ կես ամիս հետ կազմակերպել կուսակցական համագումարի վարժուկներին յուրացման համաժամարած ստուգում յեվ այդ ամիսը կոչել հարվածային ամիս»:

Սոցիալիստական շինարարութիւնն ընթացիկ հտապում, մի հտապ,—յերբ մենք գլխավոր հարձակումը ծավալել ենք կապիտալիզմի մնացորդների վրա եկոնոմիկայում և մասսաների գիտակցութիւն մեջ, յերբ մենք պայքար ենք մղում յերկրորդ հընգամյակի համար, անդասակարգ սոցիալիստական հասարակութիւն համար,—կուսակցական անդամի պարտականութիւնները բացառիկ կերպով աճել են: Ինչպիսի պահանջներ են ներկայաց-

վում այժմ յուրաքանչյուր կոմունիստին: 17-րդ համագումարում ընկ. Կազանովիչն ասել ե.

«Բոլեւիիկի կուսակցականութեան գլխավոր հասկանիւթը ավանգարդային մարտիկի դերն ե, դեպի աշխատանքի սոցիալիցական վերաբերմունքի համար, արդյունաբերության յեվ գյուղական տնտեսության մեջ արտադրության սոցիալիստական յեղանակի կազմակերպիչի դերը»:

Այսպիսով, այժմ կուսակցութեան անդամի համար արդեն բավական չե կանոնավոր կերպով հաճախել կուսկոմիներին և ժամանակին մուծել անդամավճարները: Յուրաքանչյուր կոմունիստ պետք ե լինի, ամենից առաջ, դեպի աշխատանքի սոցիալիստական վերաբերմունքի համար մղվող պայքարի ավանգարդում, ինչպես արդյունաբերություն, այնպես ել գյուղական տնտեսության մեջ արտադրության սոցիալիստական յեղանակի կազմակերպիչը, նույնպես յեվ իր նրինակի վրա ետ պետք ե վերագրասիւրակի հարյուր յեվ հազարավոր կոյնտեսականներ: Յեթե այսպիսի պահանջներ են ներկայացվում կուսակցութեան շարքային անդամին, ապա շրջկոմի քարտուղարին և հրահանգչին ներկայացվող պահանջները պետք ե ավելի շատ լինեն: Շրջկոմի հրահանգիչը, առաջին հերթին, պետք ե բարձրացնի իր քաղաքական և կուստուրական մակարդակը, իմանա կուսակցութեան և կառավարութեան բոլոր վորոշումները, վորովհետև նա հանդիսանում ե մասսայի հետ կապող ողակը, կուսակցութեան և կառավարութեան գերեկառնները կյանքում անցկացնողը:

ՀՐԱՀԱՆԳԻՉԸ—ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԱՊԱՐԱՏԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՄԲՆ Ե

Վոչ մի բոպ ելի կարելի մոռանալ, վոր տվյալ ժամանակում հրահանգիչը դա—կենտրոնական դեմքն ե կուսակցական ապարատի սիստեմում: 17-րդ համագումարում ընկ. Կազանովիչը շրջկոմի շրջիկ հրահանգիչներին մասին ասել ե.

«Այդ հրահանգիչներ—նին տիպի հրահանգիչներ չեն, վարոնք գալիս ելին Երջումներ, ստուգում կուսակցական կազմակերպության արձանագրութիւնները յեվ վոչ մի իրավոնք չունենին տեղում անհրաժեշտ միջոցներ տնոք առնելու: Այժմ նա լինելու յե այնպիսի հրահանգիչ, վորն ունենալու յե տերիտորիալ կուսակցական կազմակերպութիւնների վարոք խումբ յեվ պատասխանատու յե լինելու նրանց աշխատանքի համար»:

Հետևաբար շրջկոմի հրահանգիչները ընտրելը—մեր աշխատանքի կարևորագույն խնդիրներից մեկն ե: Իսկ որինակ, Բյալաշարի շրջկոմը շրջկոմի հրահանգիչ ե առաջադրել մի ընկե-

րոջ, վորի մասին հենց ինքն'ն Ազգկոմկուսի(ք) Կենտկոմին ներկացրել հետևյալ բնութագիրը.

«Ինչպես քաղաքակառուցման, այնպես էլ տնտեսական կյանքի համար... վորպես քաղաքակառուցման բաժնի, ծանրաբարձ, յեկ սկսյալ ժամանակաշրջանում իր վրա դրված պարտականությունների հետ զուգահեռ չի հանում»:

Չարազանց կարևոր հարց է կուսակցական ուժերի ճիշտ դասավորումը կոլտնտեսային արտադրության կարևորագույն տեղամասերում և կոլտնտեսությունների ամրապնդումը կուսակցական կազմերով՝ նրանց շրջկենտրոնից փոխադրելու հաշվին: Պետք է խոստովանել, վոր այս ուղղությամբ շրջկենտրոնները դեռ քիչ ընդունակ են արել, մասնավորապես ինչպես հարկն է չեն կարողացել կազմակերպել արդեն փոխադրած ընկերների աշխատանքի ստուգումը:

ՄԱՐԴԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿԵԼ ԿԵՆԴԱՆԻ ՈՐԻՆԱԿՆԵՐԻ ՎՐԱ

Հրահանգչի աշխատանքի կենտրոնական ողակը—բրիգադի կուսխմբակն է: Այստեղ բրիգադում և վճռում արտադրության բախտը և դասակարգային թշնամին այստեղ և ուղղում իր ջանքերը նրա համար, վոր կազմալուծի կոլտնտեսության տնտեսական կյանքը:

Բրիգադաներում աշխատող կոմունիստները պարտավոր են բոլորիկորեն կազմակերպել մշակման-քաղհանի կամպանիան, վորովհետև նա յե վճռում բամբակի համար մղվող պայքարի յեղը:

Նրա համար ել, մենք պետք է լավ իմանանք, թե ինչպես է ապահովված կուսակցական ազդեցությունն այս հիմնական ողակ-բրիգադայում, ինչպես են աշխատում այնտեղ կուսակցականները: Սակայն, մենք բավարար չափով լուրջ չենք վերաբերվում այս կարևորագույն գործին և դեռևս թույլ կերպով ենք դրադրում մեր ստորին կուսակցական կազմերի ուսումնասիրությամբ:

Կոլտնտեսությունների կազմակերպչա-տնտեսական և քաղաքական ամրապնդման համար մղվող պայքարում մենք պետք է մարդկանց դաստիարակենք կենդանի՝ որինակների վրա: Յեթե կոլտնտեսական տնտեսում է կուլտուրայի կառուցված ձևանոց, ապա կոլտնտեսության ամրապնդման և կենցաղի կուլտուրական հիմունքներով արմատական վերակառուցման պահանջները, վորոնք պետությունն է ներկայացնում նրանց, կոլտնտեսականների կողմից կուլտուրային շատ ավելի լավ և արագ: Ինչպես չվերցնել գործի

լավ դրվածք ունեցող մի կոլտնտեսություն և չտանել այնտեղ մի տասը հոգի—այլ կոլտնտեսություններից, ցույց տալ նրանց թե ինչպես է դրված այնտեղ աշխատանքի հաշվառումը, աշխատանքի բաժանումը, աշխատանքի պլանային դրությունը և այլն: Սակայն մենք դեռ չենք սովորել կոլտնտեսական մասնային կենդանի որինակներով ցույց տալ մեր բոլոր նվաճումները շինարարության մեջ:

ԲԱՐՁՐԱՅՆԵԼ ՅՈՒՐԱԲԱՆՅՈՒՐ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏ ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԵ

Կուսակցական-մասնայական աշխատանքի հետևյալ հիմնական խնդիրն է կուսակցության 17-րդ համագումարի և Յերկրային Կոմիտեյի վորոշումների ուսումնասիրումը, և կուսակցական ուսուցման դրվածքը: Այս մասում գործը մեզ մոտ այնքան էլ բարենաշնորհ չէ: Ահա որինակ, Կուրախյից ընկ. Շախբադովն այն հարցին, թե կուսակցականները նրան մոտ ինչպե՞ս են մշակել կուսակցության կանոնադրությունը,—պատասխանել է, վոր իրեն կըցված սկզբնական կուսակցականներով կոլտնտեսություններում աշխատող կուսակցական 110 անդամները գիտեն կանոնադրությունը: Մինչդեռ, ինչպես հետագայում պարզվել է, նրա մոտ 50 հոգուց ավելի տարրական-անգրագետ կուսակցականներ են դուրս յեկել: Յե կասկածում եմ ընկ. Շախբադովի այն կատեգորիկ հայտարարությանը, թե նրա բոլոր կոմունիստները, վորոնց կենսականագրագետ է, լավ գիտեն կանոնադրությունը: Այս որինակը ցույց է տալիս, թե ինչպե՞ս շրջանային աշխատողներից վճռումը մեկերեսորեն են վերաբերվում կուսակցության կանոնադրության ուսումնասիրման բուն դրույթին: Միթե վորե է մեկը կարող, և հաստատել, վոր տարրական-անգրագետ կուսակցականը կարող է բավարար չափով հասկանալ և յուրացնել այնպիսի լուրջ կուսակցական դոկտրինա—ինչպե՞ս կանոնադրությունն է:

Կուսակցության կանոնադրության ուսումնասիրումը պետք է կապել այս կամ այն կոլտնտեսության կուսակցական կազմակերպության կյանքի կոնկրետ որինակների հետ: Վերցնենք կուսակցության անդամության վերաբերյալ կետը: Ինչպե՞ս ձեռք հայտնի յե, կուսակցության անդամ աշխատանքային և պետական դիպլոմային պահպանման որինակ պետք է լինի: Կանոնադրության այս կետն ուսումնասիրելիս, միթե չի կտրելի կուսակցականներին, վորոնք խախտում են կուսակցական կոլտնտեսականները լի քիչ աշխատելու ունեն, քան անկուսակցական կոլտնտեսականները և այլն ու այս կենդանի կոնկրետ որինակի վրա դաստիարակել կուսակցական մասնային ուսումնասիրելով և իրագործելով կու-

սակցութեան Յերկրային Կոմիտեյի վերջին պլենումի վորոշումները:

Կուսակցական-մասսայական աշխատանքում ահադին կազմակերպչական դեր ե խաղում թերթը: Նա ամուր կերպով մշտնադրծելով մասսայական աշխատանքի բոլոր ձևերն ու մեթոդները (կողեկոխվել և անհատական ընթերցում կուսակցական թերթերի սխտեմատիկ ընթերցում անցկացնելու միջոցով անհրաժեշտ ե այն հասցնել մինչև յուրաքանչյուր կուսակցականը:

Այստեղ, ինքնաքննադատութեան կարգով, անհրաժեշտ ե մասնանշել, վոր մեր շրջանային թերթերի մակարդակը բավարար չափով բարձր չէ: Մի շարք շրջաներում, այդ թերթերը թույլ կերպով են լուսաբանում կուսակցական կյանքի հարցերը, վատ են փոխանցում կուսակցական թերթերի, ՄՏ կայանների աշխատանքի փորձը և այլն: Քիչ են գրում թերթերում կուսակցականները: Յեթե վորեւ բերեալիւ ինքը չի կարող գրել, ապա հրահանգչի առաջնագույն պարտականութեանն ե նրան ոգնութեան կազմակերպելը: Յեթե թերթը լավ ե լուսաբանում կուսակցական շինարարութեան դրական փորձն, ամենախիստ քննադատութեան ե յենթարկում աշխատանքի թերթերումները, ապա այդպիսի թերթը խակապես մեծ դեր ե խաղում շրջանի անտեսական-քաղաքական ամրապնդման գործում: Շրջկոմները չպետք ե մոռանան, վոր նրանք պատասխանատուութեան են կրում նաև թերթերի վրադի համար, նյութն քաղաքականապես կայուն ե կուսութեան հաղորդման համար,—ահա թե ինչու շրջկոմների քարտուղարները պարտավոր են շրջանային թերթերին ավելի շատ ուշադրութեան դարձնել, քան դարձրել են մինչև հիմա:

Գյուղական շրջաններում հուլիսի մեկին կուսակցական որ ե անկացվում՝ համակրողներ խմբակներ կազմակերպման հարցի աթիվ: Այդ գործը բավականին լուրջ ե և պատասխանատու: Այստեղ անհրաժեշտ ե առավելագույն զգոնութեան ե բոլշևիկյան հեռատեսութեան ցուցաբերել. համակրողների խմբակի մեջ մտնելու համար յուրաքանչյուր դիմում տրոջին պետք ե ստուգել բոլոր կողմից—թե ինչպես ե կատարում նա արտադրական առաջադրանքները, ինչպես ե պայքար մղում կուսակցական թերթի տեղ տեղ նրանց մեջ խցկված կուսակային տարրերից մաքրելու համար և այլն:

Կուսակցական կուսակցականները պարտավոր են ամենաակտիվ մասնակցութեան ունենալ բոլոր համակրողների քաղ և տնտեսագիտական մեջ ընդգրկելու գործում, սխտեմատիկ կերպով ոգնութեան ցույց տալ նրանց, ամենազգայուն վերաբերմունք ցուցաբերել, չսահմանափակվելով համակրողների կողմից ընդհա-

նուր կուսակցական ժողովներ և կուս-դպրոց հաճախելովը, նրանց հետ անհատական գրույցների պրակտիկա կիրառել տանը՝ «մի բաժակ թեյի» շուրջը և այլն:

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԵԼ, ՀՐԱՅԱՆԳԵԼ, ՍՏՈՒԳԵԼ

Որ-որի կուսակցականներն աստիճանաբար ձեռք են բերում նոր տեխնիկական հմտութեաններ, տիրապետում են տեխնիկային: Հասկանալի չե, վոր վոչ միայն շարքային կոմունիստները, այլև շրջանային կուսակցականները ևս և, ամենից առաջ, հրահանգիչները պարտավոր են իմանալ ագրոկանոնները, տրակտորը և մյուս գյուղատնտեսական մեքենաները: Ինչպես կարող ե հրահանգիչը ղեկավարել և իրական ոգնութեան ցույց տալ, յեթե նա չգիտի, որինակ, թե քանի սանտիմետր պետք ե լինի բամբակային ցանքների շարքերի միջև, ինչու կանգ առաւ արակտորը և այլն: Ամենահետաքրքիր նախաձեռնութեաններից մեկը, վորոնք լիովին արդարացրել են իրենց Ուկրաինայում, դառնում են խրճիթ-լաբարատորիաները, ուր մարդիկ կուսակցական տնտեսութեանը կուսութեան կերպով վարեն են սովորում: Այդ խրճիթները գոյութեան ունեն արդեն Գյանջայում, Գյոքչայում—մենք պետք ե վոչ միայն ամեն կերպ պաշտպանենք դրանք, այլ և մեր բոլոր ջանքերը ի գործ դնենք տարածելու նրանք Ադրբեջանի շրջաններում:

Կուսակցական աշխատանքի սխտեմում մեծ նշանակութեան ունի այս կամ այն կազմակերպութեան մեջ յեղած կոմունիստների հաշվետու հարցը, առանձնապես, կուսակցութեան առաջիկա գուման կապակցութեամբ: Դիմախտաբար, շրջկոմների մեծամասնութեանում, նույնիսկ այնպիսիները, վորոնք ընդհանուր առմամբ վատ չեն աշխատում (Գյանջա, Գյոքչայ)—կոմունիստների հաշվետու մը չի համապատասխանում իրերի իսկական դրութեան: «Մեռած հոգիներ» շատ են: Հաշվետու մը գործը պետք ե դնել սկզբունքային բարձրութեան վրա: Պետք ե հասնել նրան, վորպեսզի այդ հաշվետու մը չլինի միայն վիճակագրութեան գործը, այլ և հրահանգչի ամբողջ աշխատանքումն էլ գրավի պատշաճ տեղը: Չեղանից յուրաքանչյուրը պետք ե սխտեմատիկորեն ստուգել կոմունիստների հաշվետու մը դրութեան իր սկզբնական կազմակերպութեաններում, համեմատի դրանք շրջկոմների տվյալների հետ, ուղղի անճշտութեանները և այլն:

Կուսակցութեան առաջնորդ ընկ. Սալիխի ղեկուցման մեջ 17-րդ համագումարում՝ կատարման ստուգման հարցը դրված ե ամբողջ պարզութեամբ և խորութեամբ: Այս անկյան տակ պետք ե կուսակցական լինի մեր կուսակցական կազմակերպութեանների ամբողջ աշխատանքը վերելից մինչև ներքև: Բայց մեր հրահանգիչների աշխատանքներում կատարման ստուգումը դեռ չի դարձել

նրանց աշխատանքի պարտադիր տարրը: Յեթե հրահանգիչը գալիս է կոլտնտեսություն, ապա նա պետք է ամենից առաջ կուսակցական որդանների վորտշումների կատարման ստուգումն անցկացնի և ուղղի հայտարարված թերությունները: Յեթե բոլոր շրջանային աշխատողներն յուրացնեն այս կանոնը, ապա նրանք զգալիորեն կբարելավեն ստորին կուսկազմակերպությունների ղեկավարման վորակը, և կուս-մասսայական աշխատանքը կբարձրացնեն բարձր աստիճանի վրա:

ԱԴԻԿՈՄԿՈՒՍԻ (Բ) ՇՐՋԱՈՄՆԵՐԻ
ՀՐԱՀԱՆԳԻՉՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ
ՓՈՐՁԻ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄԸ
(Ըստ խորհրդակցության նյութերի)

ԸՆԿ. ԿԱԶԻԲԵԿՈՎ

(Ադրկոմկուսի (Բ) Գյանջայի ֆաղկոմ)

Վորպես հրահանգիչ աշխատում ե 1934 թվի մարտի 20-ից և կցված ե, հիմնականում, բամբակային կոլտնտեսությունների և բամբակի հետ կապված ձեռնարկությունների և հիմնարկությունների (ՄՏԳ. ՁԱԿ. ՆԻՆԻ) սկզբնական կուս-կազմակերպություններին: Նա սպասարկում ե 10 կուսկոմ, 8 սկզբնական կուսկազմակերպություններ իրենց կուսկազմակերպիչներով, 5 թեկնածուական և 8 կուսակցական-կոմ-յերիտական խմբակներ, վորոնք բոլորը միասին ունեն 379 կոմունիստ:

Ընկ. Կազիրեկովը իր աշխատանքն սկսել ե 17-րդ կուսհամա-գումարի նյութերի մշակման և ուսումնասիրման կազմակերպու-մով, և ապա սկսել ե կուսակցական աշխատանքի վերակառու-ցումն անցկացնել՝ կապելով այն տնտեսական պլանների կատար-ման ամենորոյա աշխատանքի հետ: Կուսակցական կազմակերպու-թյունների կազմակերպչական վերակառուցումն սկսել ե նա մար-տի 19-ին և ավարտել ե մայիս ամսում: Այսպիսով, վերակառու-ցումն անց ե կացված առանց շտապողականություն, կամպանի-ականություն, որդանական աշխատանքի կարգով:

Ընկ. Կազիրեկովը ամենից առաջ ծանոթացել ե յուրաքան-չյուր կոլտնտեսության արտադրական առաջադրանքի հետ, ու-սումնասիրել, թե վճիր կոլտնտեսությունը ե ինչո՞ւ հետ ե մնում տնտեսական պլանների կատարման գործում, զբաղվել ե կոմու-նիստների դասավորությամբ ըստ բրիգադների (մի քանի բրի-գադներում կազմակերպվել են կուսխմբակներ) և հասել ե նրան, վոր յուրաքանչյուր կոլտնտեսային բրիգադ ապահովել ե կու-սակցական ազդեցությամբ:

Իմանալով, վոր միայն կոմունիստների դասավորումը գեո չի վճռում գործը, ընկ. Կազիրեկովը գործնական ոգնություն ե ցույց տալիս սկզբնական կուսկազմակերպություններին՝ արտա-

գործընթացի մեջ կոմունիստների ավանգարդային դերը բարձրացնելու աշխատանքում, կոլտնտեսությունից աշխատանքի համար կոմունիստների պատասխանատվությունը բարձրացնելու գործում: Նա կազմակերպում և ստուգում է կուսդպրոցների աշխատանքը, առանձին տնտեսա-քաղաքական հարցերի մասին գրուցներ և անցկացնում «մի բաժակ թեյի» շուրջն առանձին կոմունիստների բնակարանում: Կուսակցությունն ուր կանոնադրությունը կոմունիստների մեջ մշակվել է դաշտային ոթեմաներում: Հաջողեցվում է ագրոտեխնիկական ուսումնասիրող խմբակների կազմակերպումը: Այս խմբակներում բացի կոմունիստներից ներգրավվում են նաև անկուսակցական կոլտնտեսականները (ընդամենը 599 հոգի):

Կոլտնտեսականների մեջ մասսայական աշխատանք ծավալելու գործում նա ոգտագործում է այնպիսի ձև, ինչպիսին է կվյարկ-սեսական ակսիվի հավաքների անցկացումը (բամբակի մշակման և հացահատիկային կուլտուրաների հավաքման նախապատրաստմանը վերաբերող հարցերով), կազմակերպում է պասի բերքերի յնվ բերքիկների թողարկում, աշխատանքի ընդմիջումներին անց է կացնում թերթերի բարձրաձայն ընթերցումներ: Նրա ոգնությունը՝ մանկական մսուրների վարիչներ և բրիգադիրներ պատրաստելու դասընթացներ են ստեղծվում:

Հիմնական կուլտուրան, վորով զբաղվում են ընկ. Կազիրե կովի սպասարկած սկզբնական կուսկազմակերպության կոլտնտեսությունները, բամբակն է, բայց վորովհետև հացահատիկային կուլտուրաների ցանքեր ել կան, ապա ընկ. Կազիրեկովն իր աշխատանքում չի մոռանում նաև նրանց մասին: Նա կոլտնտեսություններում խորհրդակցություններ է կազմակերպում այն-մասին, թե ինչպես ավելի լավ կերպով կազմակերպել հացահատիկային հաշվով, վորպեսզի այդ չանդրադառնա նաև բամբակի մշակման վրա: Սրա հետևանքով կոլտնտեսություններն զբաղվել են բանվորական ուժի ճիշտ դասավորումով, կոմյերիտականներն ու պիոներները կազմակերպել են բերքի պահպանման խմբակներ և այլն, և այլն:

Հրահանգիչ Կազիրեկովի աշխատանքի մեջ խոշոր ոգնություն են ցույց ածելու նաև Ադրկոմկուսի (ք) քաղկոմի կողմից կոլտնտեսություններին ամբողջ տարով կցվածները:

Կուսակցական-մասսայական աշխատանքը ծավալելու և ամրապնդելու բոլոր այս միջոցառումների հետևանքով, մի շարք կոլտնտեսություններ ցանքի պլանը ժամկետից շուտ են կատարել, ցանքի ընթացքում ուղեբառի կերպով կարողացել են ուղղել ցանքի թերությունները («26»-ի անվան, Ախմեդբեյլի, Զիյաթլի, գյուղերի կոլտնտեսությունները): Կոլտնտեսությունները ժամկետին են ավարտել մշակման կանաչահայրի առաջին շրջանի աշխատանքները:

ԸՆԿ. ՄԱՐՏԻՐՈՍՈՎ

(Ադրկոմկուսի (ք) Շամախու քրկոմի հրահանգիչ)

սպասարկում է 4 կուսկոմ, 2 սկզբնական կուսկազմակերպություններ իրենց կուսկազմակերպիչներով, 5 թեկնածուական խմբակ և 12 անհատ կոմունիստ: Հրահանգիչ աշխատանքին է անցել ապրիլի 15-ին, յերը կուսկազմակերպությունների կազմակերպչական վերակառուցումն արդեն ավարտված է յեղել:

★

Ծանոթանալով սկզբնական կուսկազմակերպությունների հետ և ստուգելով, թե ինչպես է անցկացված վերակառուցումը, ընկ Մարտիրոսովը մի շարք տեղերում է հայտ և բերել կուսակցությունից կանոնադրության խախտումներն և առանձին անձուրություններ: Որինակ, չորս գյուղերում աշխատող կոմունիստներ միացված են յեղել Շարաղի գյուղի մի սկզբնական կուսկազմակերպության մեջ: Մեյարի գյուղում թեկնածուական խմբակի կեկավար Չոկված է յեղել կոլտնտեսությունից նախագահ ընկ. Համբարձումովը, վորը բացառապես զբաղվել է տնտեսական հարցերով: Այս թերությունները վերացնելու համար, ընկ. Մարտիրոսովը, առաջին դեպքում, առանձնացրել է կոմունիստ-անհատներին, իսկ յերկրորդ՝ շրջադրածից ուղարկվել է կոլտնտեսությունից համար նոր նախագահ, իսկ ընկ. Համբարձումովը, մնալով թեկնածուական խմբակի ղեկավար, սկսել է զբաղվել կուսակցական-մասսայական աշխատանքի ծավալումով: Այժմ թեկնածուական խմբակը կանոնավոր կերպով պարապայդ թեկնածուական խմբակը (ամիսը 4 անգամ) համկոմկուսի (ք) մունքներ է անցկացնում (ամիսը 4 անգամ) համար: Պարապ մունքներին ներգրավված են նաև անկուսակցական կոլտնտեսականները (մինչև 20 հոգի):

Ի հայտ բերելով այն, վոր սկզբնական կուսկազմակերպությունների շատ ղեկավարներ վատ են յուրացրել կուսակցության կանոնադրությունը, ընկ Մարտիրոսովը սկզբնական կուսկազմակերպությունների ղեկավարների հետ մի քանի խմբակային և անհատական պարապմունքներ է անցկացրել կուսակցության կանոնադրության ուսումնասիրման համար (Մատրասա, Բալախանա գյուղերում), զրա համար ոգտագործելով աշխատանքից ազատ ժամանակը: Կոլտնտեսություններում, ըստ բրիգադների ազատ ժամանակի դասավորումն ստուգելիս պարզվել է, վոր կուսակցական ուժերի դասավորումն ստուգելիս պարզվել են և շատ կուսկազմակերպիչներ միաժամանակ հանդիսացել են և բրիգադիրներ: Բացի այդ, վորոշ բրիգադներում յեղել են 3-4 կոմունիստներ, իսկ ուրիշներում՝ վնչ մի կոմունիստ: Մի քանի կոմունիստներ աշխատել են կոլտնտեսային արտադրության

յերկրորդական, և վոչ վճռական ու պատասխանատու տեղամաս-
սերում: Ընկ. Մարտիրոսովն այս թերութիւնների վերացմանը
հասել է հետևյալ միջոցներով:

Կուսակցական կազմակերպիչները, մնալով աշխատանքի մեջ
նույն բրիգադում, ազատվել են բրիգադիւնների պարտականու-
թիւններից: Բրիգադիւններ են ջուկվել կամ ուրիշ կոմունիստներ
կամ ել կոլտնտեսութեան լավագույն հարվածայիններ՝ անկու-
սակցականները: Կոմունիստների մի մասը փոխադրվել է մի բրի-
գադից մյուսը, գլխավորապէս, վճռական տեղամասերը և հաշվի
առնելով այն՝ վորպիսդի կուսակցական ազդեցութեամբ անգործվեն
արտադրութեան բոլոր մնացած տեղամասերը: Այն կոմունիստնե-
րը, վորոնք աշխատել են յերկրորդական աշխատանքներում, նույն-
պէս փոխադրվել են բրիգադներն աշխատելու վորպէս շարքային
կոլտնտեսականներ:

Ընկ. Մարտիրոսովն իր ժամանակը հետևյալ կերպ է դասա-
վորում. յուրաքանչյուր 8-10 օրից մեկ նա վերադառնում է
շրջկոմ յերկու-յերեք օր, ստանում է հրահանգներ, առաջադրանք-
ներ, սկզբունքային հարցերը լուծում է շրջկոմի բյուրոյում, պայ-
մանավորվում է «մանրուքների» մասին, ծանոթանում է նորա-
գույն քաղինֆորմացիայի հետ, և ապա նորից 8-10 օր անց է
կացնում սկզնական կուսակազմակերպութեւններում:

Ընկ. Մարտիրոսովի կողմից առանձին ուշադրութեւն է դար-
ձրված կոմունիստների գաղափարական զինվածութեւն բարձրաց-
ման վրա: Կուսակցական լուսավորութեան ցանցում կազմակերպ-
ված է Համկոմկուսի (ք) 17-րդ համագումարի վորոշումների ու-
սումնասիրութեւնը: Ընկ. Մարտիրոսովն ինքն է ստուգում, թե
ինչպէս են ընթանում պարապմունքները քաղխմբակներում (դե-
կավարների վորակը, պարապմունքներին հաճախումը, յուրացումն
ունենդիւնների կողմից և այլն):

Սկզբնական կուսակազմակերպութեւնների ղեկավարների կազ-
մի հետ անձնապէս ծանոթանալով՝ ընկ. Մարտիրոսովը հայտնա-
բերել է այն, վոր Մերիքենդ գյուղում թեկնածուական խմբակի
ղեկավար Սալիլով Մամիդը վարչապետել է կոլտնտեսականների
նկատմամբ, թագցրել է իր ազդեականներ-կուլակներին (Գաղան-
ֆարին և ուրիշ) անհատական տուրքավորումից: Շրջկոմի բյու-
րոյի վորոշումով Սալիլովը հանված է աշխատանքից և հեռաց-
ված կուսակցութեւնից:

Կուսակցական մասսայական աշխատանքի ծավալման շնորհիվ՝
աճել է ինչպէս կոմունիստների, կոմյերիտականների, այնպէս ել
անկուսակցական կոլտնտեսականների նախաձեռնութեւնը: Որի-
նակ, Շարադիլ և Մադրասա գյուղերում կոմյերիտական ուսու-
ցիչն անդրադարձութեան վերացման խմբակներ է կազմակերպել,
Մադրասայի գյուղխորհրդի նախագահն անձնապէս կարողացել է
հաջողեցնել արանքաշրջանառութեան ընդարձակումը, կոմու-

նիստներ Մակարովն ու Ղալաբովը, իրենց վրա սլարտավորու-
թեւն վերցնելով, 10 օրում վերակազմակերպել են (նորոգել են) յեր-
կուր ժամանակ չաշխատող բաղնիսը:

Բալխասան գյուղում կոլտնտեսութեան նախագահը և սկզբնա-
կան կուսակազմակերպութեւնը վատ են ղեկավարել կոլտնտեսու-
թեան աշխատանքը. կոլտնտեսութեւնը յեղել է ճեղքվածքի մեջ,
խաղողի այգու մի քանի հեկտար բոլորովին չի մշակվել: Կոլտն-
տեսութեան դրութեան հարցը դրվել է կուսկոմի ըննութեան:
Կուսպատասխանավորութեան են յենթարկել կոնկրետ մեղավոր-
ներ կոմունիստներին, կոլտնտեսութեան նախագահին (շրջնոգրաթ-
նի միջոցով) հանել են աշխատանքից, մանկապարտեղներ և ման-
կամասերներ կազմակերպելու միջոցով՝ կանանց ներդրավել են
աշխատանքի մեջ, դրանով վերացնելով բանվորական ուժի պա-
կասը և այժմ կոլտնտեսութեւնը լավագույններից մեկն է դառ-
նում շրջանում:

Մի շարք գյուղեր և կոլտնտեսութեւններ արտադրական շեն-
քերը չեն ապահովել հակահրդեհային միջոցներով, անասունների
համար անասնաբուժական վերահսկողութեան միջոցառումներ չեն
կիրառել: Ընկ. Մարտիրոսովը սկզբնական կուսակազմակերպու-
թեւններին այդ հարցերով զբաղվելու առաջադրանքներ է տը-
վել, իսկ ինքը շրջկոմի բյուրոյի միջոցով հաջողեցրել է առան-
ձին կոլտնտեսութեւններին անասնաբուժական անձնակազմ
ամրացնելու և բանող անասուններին ամիսը յերկու անգամ ա-
նասնաբուժական ըննութեան յենթարկելու գործը: Սկզբնական
կուսակազմակերպութեւնները հասել են նրան, վոր յուրաքանչյուր
կոլտնտեսային ձիանոցում հակահրդեհային սարքավորում է պա-
տրաստվել (ջրով լի տակառներ, դույլ և այլն), մտցվել են հատուկ
վերահսկողութեան տեսրակներ, վորոնց մեջ անասնաբուժը յու-
րաքանչյուր անգամ հաճախելուց մոցնում է իր յեղրակայութեւն-
ները. խախտով հիվանդ ձիերը մեկուսացված են առողջներից:

Սկզբնական կուսակազմակերպութեւններում կուսակցական
մասսայական աշխատանքի ծավալման ու ամրապնդման վերա-
բերյալ կազմակերպող դերը, սկսված գործը մինչև վերջը հասցնելը
հանգեցրել է նրան, վոր ընկ. Մարտիրոսովին ճանաչում են վոչ
միայն կոմունիստները, այլ և շատ անկուսակցական կոլտնտե-
սականներ և աշխատավոր մենատնտեսներ և վոչ միայն ճանաչ-
ում են, այլ և նրա ուղերտով ղեկավարութեամբ ու ոգնութեամբ
հաղթահարում են աշխատանքի ղեկավարութեւնները, ցուցաբե-
րում ստեղծագործական նախաձեռնութեւն ու ինքնազորու-
նութեւն: Կուսակցական աշխատանքի բարելավման հետևանքով
է միայն բացատրվում կոլտնտեսութեւններում ու գյուղերում
սոցմրցման և հարվածայնութեան ծավալումը՝ խաղողի այգիներ-
ի լավագույն մշակման, հացահատիկների բերքահավա-
քի, խոտահարքի արտադրանքի և այլն:

Խոշոր դժվարություններ գոյություն ունեն կոմունիստների-
անհատների հետ տարվող աշխատանքում: Նրանք իրենց մեծա-
մասնությունը անգրագետներ են և չափազանց թույլ քաղաքական
պատրաստականություն ունեն: Ընկ. Մարտիրոսովը նրանց հետ
զրույցներ և անցկացնում, պարզաբանում և կուսակցության վո-
րոշումները, առաջադրանքներ և տալիս նրանց: Անհատների, կոմ-
յերիտական ու անկուսակցական ակտիվի հետ նա մասսայական
աշխատանք և կազմակերպում տնտեսական խնդիրները կատարե-
լու համար. որինակ, Կոշար գյուղում՝ 17-րդ համագումարի վո-
րոշումների ընթերցումն ու պարզաբանումն և կազմակերպել կոլ-
տնտեսականների մեջ, իր անձնական նախաձեռնությամբ կողմն-
տեսություն ոգնություն և ցույց տալիս հաշվային աշխատանքը
կարգավորելու գործում:

Մյուսիսի գյուղում նույնպես կուսակցության միայն մի թեկ-
նածու կա: Նա, հրահանգիչ ընկ. Մարտիրոսովի ոգնությունով,
կոլտնտեսականների և մինատնտեսների հետ զրույցներ և անց-
կացրել՝ համագումարի վորոշումների պարզաբանման, կոլտնտե-
սային շինարարության, անասնապահության դարգացման և բարե-
լավման հարցերի վերաբերյալ: Այս գյուղում կոլտնտեսություն-
ները վերջերս են կազմակերպվել և կազմակերպչա-քաղաքակա-
նապես ու տնտեսապես դեռ չեն ամրապնդված: Այստեղ առան-
ձին ելեմենտներ հակակոլտնտեսային տրամադրություններ են
ստեղծել, դբադվել են կոլտնտեսային գույքի հափշտակումով, սա-
սարարություն, փողերի յուրացումով և կաշտակերությունով:
Կոլտնտեսականները սուրբադրվել ելին վորպես մինատնտեսներ:
Հրահանգիչ ընկ. Մարտիրոսովը հայտնաբերել և այդ բոլոր խայ-
տառակությունները: Կուսակցության շրջումի և համապատասխան
խորհրդային կազմակերպությունների միջոցով հաջողեցրել և
գյուղխորհրդի նախագահին հանել աշխատանքից և պատասխա-
նատվություն յենթարկել: Հասել և այն բանին, վորպեսզի շրջործ-
կումի հրահանգիչները հաճախակի լինեն և լուծեն տեղերում խոր-
հրդային շինարարության հարցերը:

Սկզբնական կուսակազմակերպությունների տերիտորիալ ցրվա-
ծությունն ու միմիանցից հեռու լինելը ընկ. Մարտիրոսովի աշ-
խատանքում դժվարություններ են ստեղծում: Սակայն, սկզբնա-
կան կուսակազմակերպությունների ղեկավարների գործիմացու-
թյունը, կոմունիստների, անկուսակցական կոլտնտեսականների
ակտիվի գործիմացությունը, կուսակցական աշխատանքի և տըն-
տեսության գրություն հաշվառումն ոգնում են ընկ. Մարտիրոսո-
վին առանձնացնել ավելի թույլ սկզբնական կուսակազմակերպու-
թյուններին, վորոնց նա նվիրում և ավելի շատ ու շաղրություն
ու ժամանակ, չմոռանալով նույնպես և մյուս իր կողմից սպա-
սարկվող կուսակազմակերպություններին, առանձնապես կոմունիստ-
անհատների մասին:

ԸՆԿ. ՎԱՐԴԱՆՈՎ

(Սյրկովկուսի (բ) Շահումյանի Երզնումի հրահանգիչ)

Մինչև շրջկումի ապարատի վերակառուցումն աշխատում եր
վորպես շրջկումի կազմբաժնի վարիչ: Այժմ նա սպասար-
կում և յերկու կուսկում և հինգ սկզբնական կուսակազմա-
կերպությունների, վորոնք միացնում են իրենց մեջ կու-
սակցության 42 անդամ և 33 թեկնածու: Կոլտնտեսային
12 բրիգադների գծով կան 12 կուսակազմակերպիչներ:

★

75 կոմունիստներից—60-ը աշխատում են կոլտնտեսություն-
ում, նրանցից վորպես շարքային կոլտնտեսականների աշխա-
տում են 52 կոմունիստ: Յուրաքանչյուր բրիգադում կան կոմու-
նիստներ: Կուսակցական ուժերի դասավորումն անց և կացված
ըստ բրիգադի կազմի այն հաշվով, թե տվյալ բրիգադի կողմից
սպասարկվող տնտեսության տեղամասն վոր չափով և վճողական
կոլտնտեսության աշխատանքում, հաշվի առնելով արտադրական
առաջադրանքներն ու դրանց կատարման ընթացքը տվյալ բրի-
գադում և այլն: Սակայն, հրահանգիչ ընկ. Վարդանովի աշխա-
տանքում յեղած խոշոր և եյական թերությունը կուսակցական
ուժերի դասավորման գործում պետք և համարել այն, վոր կոլ-
տնտեսությունում աշխատող 60 կոմունիստներից, միայն չորսն
են աշխատում անասնապահական ֆերմաներում: Այս թերությունն
առանձնապես մեծ նշանակություն և ստանում նրա համար, վոր
Շահումյանի շրջանում տնտեսության առաջատար ճյուղն անաս-
նապահությունն և հանդիսանում:

Կոմունիստներին ուսումնասիրելու հետևանքով ընկ. Վար-
դանովը պարզել և, վոր 75 հոգուց զբաղեո (ցածր կրթությամբ)
են 17 հոգի, կիսազբաղեո (կարգալ և գրել կարողացողներ)—51
և անգրագետ 7 հոգի: Կոմունիստների մեծամասնության քաղա-
քական պատրաստականությունը բարձր մակարդակի վրա չի
կանգնած: Այսպիսով, կուսակցական—մասսայական աշխատանքի
մյուս հարցերի հետ միատեղ, յուրաքանչյուր կոմունիստի գա-
ղափարական զինվածության և նրա ընդհանուր կուլտուրական
մակարդակի բարձրացման խնդիրն և ծառացել:

Վերջին յերեք ամիսներին, սկզբնական կուսակազմակերպու-
թյունների վերակառուցման ընթացքում ընկ. Վարդանովն ընդ-
հույլ զբաղվել և կուսկուսավորությամբ և ձեռք և բերել հետևյալ
արդյունքները. 3 տարեկան և 4 թեկնածուական դարձրելով
75 կոմունիստներից ուսանում են 71 հոգի (94,6%), բացի այդ,
կուսակցական ուսուցման ցանցում ընգրկված են 30 կոմյերի-
տական և 50 անկուսակցական: Կուսկուսավորության մեջ ընդ-
գրկված 151 հոգուց կանոնավոր հաճախում են պարապմունքնե-
րին միջին հաշվով 129 հոգի (85%):

Պարտականությունների բաժանումը կոմունիստների մեջ ընկ. Վարդանովը գործադրել է հետևյալ մեթոդներով: Առաջինը, դա — մշտական կուսբեռնավորումն է (կուսկազմակերպիչ՝ բրիգադայում, խմբագիր՝ պատի (դաշտի) թերթի և յերկրորդը, կոմունիստներին վորոշակի առաջադրանքներ, հանձնարարություններ տալը, վորոնք պայմանադրված են կատարման կարճ ժամկետով (ստուգել, թե ինչպես են ընթանում սոցմրցման պայմանագրերի կետերի կատարումը, զրույցներ անցկացնել, թերթերի բարձրաձայն ընթերցում և այլն):

Առանձին ուշադրություն են նվիրում ընկ. Վարդանովը միասնական կուսորվա — կուսակցական աշխատանքի այդ կարևորագույն ողակի — նախապատրաստման ու անցկացմանը: Վերջին ժամանակներս սկզբնական կուսկազմակերպությունները հաջողացրել են ավելի կազմակերպված կերպով անցկացնել կուսակցական ժողովները: Այժմ արդեն «հանձնաժողովներ», «յեռյակներ» չեն ստեղծվում, չեն ընդունվում ընդհանուր և յերկար բանաձևեր, այլ ընդունվում են կոնկրետ վորոշումներ՝ մատնանշելով, թե ով և ինչ ժամկետում է կատարում վորոշման այս կամ այն մասը: Հենց մյուս որն իսկ, յուրաքանչյուր կոմունիստ, ինքը հարվածային աշխատանքի որինակ ցույց տալով արտադրության մեջ, կազմակերպում է անկուսակցական կոլտնտեսական մասսաներին՝ կոլտնտեսության առաջ գրված կոնկրետ խնդիրների կատարման համար: Այսպես, որինակ, բերքահավաքման կամպայնի հարցի վերաբերյալ կուսորվա կազմակերպված հետևանքով փորձնական մասսայական դաշտ գուրս գալը ցույց է տվել կոլտնտեսականների և աշխատալոր մենառնտեսների պատրաստ լինելն հացահավաքին:

Մյուս կուսորը նվիրված է յեղել կոլտնտեսությունների, բրիգադների և առանձին կոլտնտեսականների միջև յեղած սոցմրցման պայմանագրերի ստուգմանը: Սոցմրցման ընթացքի քննարկմանը մասնակցություն են ունեցել մյուս կոլտնտեսությունների ստուգիչ բրիգադները: Ամեն որ յերեկոյան, աշխատանքից հետո, կոլտնտեսություն նախագահը կամ սկզբնական կուսկազմակերպության ղեկավարը հաղորդում են, թե վոր կոլտնտեսություն բրիգադը, վոր առանձին կոլտնտեսականներն են գնում առաջից, ինչ ցուցանիշներ ունեն նրանք, ինչպես են նրանք հասել այդ բանին: Կոլտնտեսությունները դաշտային աշխատանքների յեռուն շրջանում բանվորական ուժի պակաս են զգացել, միևնույն ժամանակ կանանց աշխատանքն ուղտադործվել է միայն ժամանակավոր աշխատանքում (պարտեզների, խաղողի այգիների բերքահավաքի գործում): Այս հարցն ընկ. Վարդանովի կողմից քննության է դրվել կուսակցական ժողովներում: Արդյունքը յեղել է այն, վոր կանայք սկսել են կամ անմիջական մասնակցություն ունենալ դաշտային աշխատանքներում, կամ ել

աղամարդկանց ազատել են ոժանդակ բնույթի աշխատանքից (ձաշի, թեյի պատրաստումը):

Ընկ. Վարդանովի անմիջական մասնակցությունը անցկացված կուսակցական — մասսայական աշխատանքի ծավալման և ամրապնդման շնորհիվ, դարնանային ցանքի 208 հեկտար պլանը կոլտնտեսությունները կատարել են լիովին 11-15 աշխատանքային որվա ընթացքում:

Լենինի անվան կոլտնտեսությունը, բերքահավաքի կամպայնի լավագույն կերպով անցկացման սոցմրցության հետեւանքով, հունիսի 17-ին առաջինը, կալսել և պետությունը հանձնել 800 կիլոգրամ գարի: Անցյալ տարի նույն այդ կոլտնտեսությունում 25 հեկտար տարածության վրա գարնանային ցանք կատարելիս վատնված է յեղել 3,803 աշխոր, իսկ այս տարի 26,5 հեկտարի համար վատնվել է միայն 2,850 աշխոր: Հրահանգիչ Վարդանովի աշխատանքի սֆերայում ընկած բոլոր տնտեսություններից կոլեկտիվացված է 76,5 տոկոսը, այն ժամանակ, յերբ շրջանում կոլեկտիվացման տոկոսը կազմում է, մոտավորապես, 62 տոկոս:

ԿՈՐՆԵԼՈՎ

(Ադրկոմկուսի (Բ) Լենինյան՝ Երջկոմի հրահանգիչ, Բագու)

աշխատել է վորպես շրջկոմի ադիտ-մաս բաժնի վարիչ, իսկ բաժնիների վերացումից հետո նշանակված է շրջկոմի պատասխանատու հրահանգիչ և ամրացված է նավթի շահագործման գրուպաների 10 սկզբնական կուսկազմակերպություններին, վորոնք ունեն 494 կոմունիստ:

★

Ընկ Կորնելովը, վորպես հրահանգիչ, սկսել է իր աշխատանքը սկզբնական կուսկազմակերպությունների ղեկավարների ուսումնասիրությունից, նրանց քաղաքական պատրաստականություն ստուգումից, գրուպաներում տարվող կուսակցական-մասսայական աշխատանքի ուսումնասիրությունից և թե ինչպես է կատարվում արտադրական ծրագիրը:

Սրա հետևանքը յեղել է այն, վոր սկզբնական կուսկազմակերպությունների ղեկավարների անհրաժեշտ վերստաստվորումն է անցկացվել: Վճռողական, շահագործման 10-րդ գրուպայում վորպես կուսկոմի քարտուղար աշխատել է ընկ. Անիպովը, վորն — ընդհանուր առմամբ վատ կոմունիստ չի, բայց այնուհանդերձ քաղաքականապես այնքան էլ պատրաստված չի և հունի կազմակերպական ղեկավարության բավականաչափ ունակություններ:

հնկ. Անտիպոլը տեղափոխված է շահագործման մի ուրիշ, նվազ պատասխանատու գրուպա այն հաշվով, վորպեսզի նա աշխատանքի ավելի թեթև պայմաններում կարողանա սովորել կուսակցական աշխատանքի «տեխնիկան», իսկ նրա տեղը տեղափոխվել են ավելի ուժեղ աշխատողի՝ 16-րդ գրուպայի կուսկոմի քարտուղար ընկ. Միրզա Մամեդին:

Նույնպես փոխարինված է շահագործման 1-ին գրուպայի կուսկոմի քարտուղար ընկ. Սուլեյմանովը, վորին հարկ յեղավ ազատել կուսկոմի քարտուղարի աշխատանքից, նկատի ունենալով նրա քաղաքական թույլ պատրաստականությունը և կուսակցական-մասսայական աշխատանքի վատ գրուամբ գրուպայում:

Ուսումնասիրելով սկզբնական կուսկազմակերպությունների ղեկավարներին և կուսկոմի անդամներին, ընկ. Կորնիլովը բացատրել է նրանց կուսաշխատանքի վերակառուցման հարցերը, ծանոթացրել նրանց թե ինչպես պետք է աշխատեն նրանք, ինչո՞ւ են կայանում նրանց պարտականությունները, ինչ բանի համար են պատասխանատվություն կրում նրանք և այլն:

Նախ բան կուսակցական կազմակերպությունների կազմակերպչական վերակառուցման անցնելը, շրջկոմի հրահանգիչները, այդ թվում և ընկ. Կորնիլովը, շրջկոմի քարտուղար ընկ. Ախուն Զադեյի առաջադրանքով ծանոթացել են ձեռնարկությունների տնտեսական կառուցվածքի հետ: Տնտեսական կառուցվածքի մեջ յերևման են բերվել մի ամբողջ շարք թերություններ: Այս հարցը քննության են առել շրջկոմի բյուրոյում և միայն այն բանից հետո, յերբ տնտեսական ղեկավարությունը ճշտել է կառուցվածքը գրուպաներում, անցել են սկզբնական կուսկազմակերպություններին վերակառուցմանը: Կազմակերպչական վերակառուցումն ավարտելուց հետո շրջկոմի քարտուղար ընկ. Ախուն-Զադեն հրահանգիչների խորհրդակցություն է հրավիրել և մանրադնին կերպով հրահանգել և նրանց այն մասին, թե ինչպես պետք է աշխատել, կուսկոմիների քարտուղարների և կուսկազմակերպիչների հետ: Հրահանգիչ ընկ. Կորնիլովին հետ շրջկոմի քարտուղարը յեղել է 6-րդ և 7-րդ գրուպաներում, վորտեղ կուսկազմակերպիչներին հետ գրուպց են անցկացրել նրանց աշխատանքի մասին: Դրանից հետո ընկ. Կորնիլովը ինքն է գրուպց անցկացրել կուսկազմակերպիչներին հետ՝ ոգտագործելով շրջկոմի քարտուղարի անցկացրած գրուպցի փորձը:

Բայց ընկ. Կորնիլովը դրանով չի սահմանափակվել: Նրա անելիքների մեջ էր մտնում սովորեցնել կուսկոմի քարտուղարին աշխատել կուսկազմակերպիչների հետ, իսկ այս յերկուսին՝ յուրաքանչյուր կոմունիստի հետ առանձին: Այս նպատակով նա՝ մի կուսկոմի քարտուղարի հետ աշխատանք է տարել առաջիկա կուսակցական ժողովին նախապատրաստվելու համար, ընկ. Կորնիլովը

կանկրետ որինակները վրա ցույց են տվել կուսկոմի քարտուղարին, թե ինչպես պետք է նախապատրաստվել կուսկոմի անցկացնելու համար: Սովորաբար ընկ. Կորնիլովը ինքն էլ է մասնակցում կուսակցական որվա նախապատրաստման գործին՝ մի վորե սկզբնական կուսկազմակերպությունում, իսկ հետո այդ աշխատանքի փորձը տալիս է մյուսներին: Պատրաստվելով կուսկոմի անցկացմանը՝ նա կանչում է կուսկազմակերպիչներին, մանրադնին կերպով հրահանգում է նրանց՝ կուսկոմի նախապատրաստման գործում մասնակից է դարձնում պրոֆկազմակերպիչներին, կոմյերիտական և կանանց ակտիվին, իսկ նրանց միջոցով աշխատանք է կազմակերպում անկուսակցական բանվորներին հետ ըստ առանձին գրուպաների և նրանցից յուրաքանչյուրի հետ առանձին: Դրա հետևանքով կուսակցական ժողովներն անցնում են ներկա յեղողների մեծ ակտիվություն և ծավալուն բուշվիկյան ինքնաքննադատություն պայմաններում:

Կուսկուսավորության գրուպայում ստուգելով, ընկ. Կորնիլովը պարզել է, վոր շահագործման 4 ռդ գրուպայում, կանոնադրություն-ծրագրային խմբակում, բոլոր 22 ունկնդիրներն էլ հայեր են, իսկ ուսուցումը տարվում է ռուսերին լեզվով: Ունկնդիրները վատ են հաճախել պարապմունքներին, անցկացած նյութը չեն յուրացրել: Այս գրուպայում անհապաղ ուղղվել է մի ղեկավար նշանակելու միջոցով, վորը պարապմունքներն անց է կացվում հայերեն լեզվով:

Կուսակցական աշխատանքի վերակառուցման ընթացքում, ընկ. Կորնիլովը ղեգովել է ավարիաների դեմ պայքար մղելու հարցերով: Առաջ, սովորաբար, յեղել է այսպես՝ Յերը գրուպայում կանգ եր առնում խոր նասուր, ապա առանձին կուսկոմիներ այդ հարցը դնում էյին բյուրոյում, հերթապահ տեխնիկին «հուսի էյին տալիս», իսկ յերբեմն էլ տուժեր էյին տալիս և կարծում էյին, թե դրանով իրենց խնդիրն սպառվում է: Այժմ, վերակառուցումից հետո արդեն ուրիշ մեթոդներ են կիրառվում, վորոնք, իհարկե, չեն բացառում այդ հարցերը կուսկոմներում դնելու գործը, այլ խնդրի են դնում իրենց՝ մորիլիզացիայի յնթարկել բանվորական հասարակությունը արտադրական բացերը վերանցնելու շուրջը: Որինակ, 8-րդ գրուպայում, յուղողի պատճառով տրվել է առանցքակալը (պրոշիպինկ): Այս յուղողի վատ աշխատանքի մասին պատմել են բոլոր հերթակալություններում, բացի այդ նրան հանել են սև տախտակի վրա:

Մի քանի հին բանվորներ, վորոնք 25-30 տարվա արտադրական ստաժ ունեն, ավարիաներ են կատարել և ահա մի այդպիսի դեպքում վարվել են այսպես, հավաքվել են 15 հոգի հին արտադրական բանվորներ և գնացել կատարված ավարիայի տեղը: Ավարիայի հանցավորը սկսել է արդարանալ՝ պատճառաբանելով

տրակտորի փչացած լինելով, վատ սարքավորումով և այլն: Այդ միջոցին հին բանվորներից մեկը ցույց է տալիս ավարիա կատարողին, վոր ավարիան տեղի յե ունեցել վատ ամրացման պատճառով, վորի մեջ հենց ինքն է մեղավոր: Ավարիա կատարողին ֆնում եր միայն խոստովանվել: Այսպիսի մոտեցումը մի կողմից հանցավորին սովորեցնում է, վոր նա հետագայում անփութություն թույլ չտա աշխատանքում, իսկ մյուս կողմից ել՝ բոլոր ներկա յեղող բանվորներն ել ավելի ուշադիր կվերաբերվեն դեպի իրենց աշխատանքը:

Հյուսն ընկ. Գիրբերովը պատիվ է յեղել, զբուսալուծում նրան չեյին նկատում: Իսկ այն բանից հետո, յերբ հին բանվորների հետ աշխատանք են ծավալում, զրույցներ են անցկացնում նրանց հետ, խոսում յուրաքանչյուրի հետ առանձին, ապա ընկ. Գիրբերովը արտադրության լավագույն հարվածայինների մեկն է դարձել: Այս մասին խոսում են նրա աշխատանքի ցուցանիշները. յեթե Բուդյոննու անվան արհեստանոցի 6 բանվորներից բաղկացած բրիգադան մի կաշալկան հավաքում է 6 բանվորական ուրում, ապա ընկ. Գիրբերովի 3 հոգուց բաղկացած բրիգադան հավաքում է 3 ուրվա ընթացքում և 300 ուրվով ավելի եփան: Այսպիսի շատ որինակներ կարելի յե բերել (13-րդ, 10-րդ, 8-րդ, 5-րդ շահագործման զբուսականներ):

Համակրողների խմբակներ կազմակերպելու մասին 17-րդ կուսհամագումարի վորոշումից հետո, շատ կուսկոմիտեների քարտուղարներ և կազմակերպիչներ յենթադրել են, վոր համակրողների խմբակներ կազմակերպելը կատարվելու յե կուսակցության զտումն անցկացնելուց հետո: Սրա կապակցությամբ ընկ. Կորնիլովը բացատրել է նրանց, վոր այդ ճիշտ դրույթ չէ և միաժամանակ նախադրուշացրել է կամպանիականությունից ու ձեպկան մոտեցումից դեպի խմբակներ կազմակերպելու և համակրողների հետ աշխատելու հարցերը:

Կուսկազմակերպիչների խորհրդակցություն է անցկացվել՝ վորտեղ մանրադնին կերպով մշակել են համակրողների խմբակների մասին յեղած նյութերը, այնուհետև այս հարցը քննության են առել կուսացական խմբակների ժողովներում և միայն դրանից հետո յեն սկսել աշխատանք տանել անկուսակցականներին համակրողների խմբակներում ներգրավելու ուղղությամբ: Խմբակային և անհատական բացատրական աշխատանքի հետևանքով, անկուսակցական ակտիվիստներն սկսել է դիմումներ տալ իրենց համակրողների շարքերն ընդունելու մասին, Դիմումներ են տալիս, որինակ, այնպիսի ընկերներ, ինչպիսին է Կուդաշկին Ֆյոդորը—հերթավոր ինժեներ, վորը 25-ամյա արտադրական ստաժ ունի, Ավետիսյանը, խորանասոսային շահագործման բանվոր,

վորը 13-ամյա արտադրական ստաժ ունի, Սերովը՝ ելեքտրոմոն-տյոր (արտադրական ստաժ—18 տարի), փականագործ Կալաշնիկովը, Ալլահվերդիյեվը, վորոնք նույնպես վոչ պակաս քան 10 տարվա արտադրական ստաժ ունեն և այլն:

Այս բոլորն ասում է այն մասին, թե ինչպիսի արդյունքների կարելի յե հասնել, յեթե ուշադրության կենտրոնում լինի կուսակցական-մասսայական աշխատանքը, աշխատանքը՝ յուրաքանչյուր կոմունիստի և անկուսակցական բանվորի հետ առանձին:

Կուսակցական-մասսայական աշխատանքի հետագա ծավալումն ու բարելավումն ընկ. Կորնիլովը կենտրոնացրել է արտադրության հետևյալ հիմնական հարցերի վրա. պլանային-նախագծուշական նորոգում և կանգ առած նավթահորերի գործարկում, ռեզերվի հետախուզում, նոր նավթահորերի յուրացում, նավթի շահագործման նոր տեխնիկայի արմատացում ու տիրապետում, պայքարն ավարիաների դեմ, աշխատանքի բարելավում՝ դիշեր ժամանակ:

Ընկ. Կորնիլովը հսկայական նշանակություն է տալիս կուսակցական աշխատանքի փորձի ընդհանրացմանն ու փոխանակմանը և հաջողեցնում է, վորպեսզի կուսակցական-մասսայական աշխատանքի լավագույն ձևերն ու մեթոդները, այս կամ այն նախաձեռնությունը դառնան կուսկազմակերպությունների սեփականու թյունը, վորը խոշոր ոգնություն է ցույց տալիս աշխատանքում:

Ընկ. Կորնիլովը խոշոր թերություն է համարում այն, վոր նա վորպես հրահանգիչ դեռ բավականաչափ չի աշխատում իր վրա թերթերից նա կարդում է «Բակ-Բաբոչի», «Վիշկա», «Պրավդա», «Կուս. շինարարություն» ժուրնալը վոչ կանոնավոր, «ՋարյաՎոստոկա»-ն և «Բոլշեվիկ» ժուրնալը: 17-րդ համագումարի վորոշումների մշակումը՝ շրջկոմի կից կազմակերպված 6-րդ դասընթացներում, յերևան է բերել նրա վոչ բավականաչափ գիտակ լինելն այդ վորոշումներին և նա անցնում է սխտեմատիկ կուսակցական ուսուցմանը: Նա չի մոռանում նաև տեխնիկական ուսուցման մասին, վորովհետև առանց արտադրության պրոցեսներին գիտակ լինելու չի կարելի ճիշտ կազմակերպել կուսակցական-մասսայական աշխատանքը: Նա գտնում է, վոր դեռ քիչ է աշխատում շարքային կոմունիստների հետ, չի կարողացել դեռ իր շուրջը կազմակերպել արտաշտատային հրահանգիչներ, անպլանայնություն կա աշխատանքում, բավականաչափ չի զբաղվում կոմյերիտմության ղեկավարման հարցերով:

ԱՇԽԱՏԵԼ ԿԵՆԴԱՆԻ ՄԱՐԴԿԱՆՑ ՀԵՏ

(Լ. Շմիդտի անվան գործարանում արվող
կուսակցական-մասսայական
աշխատանքի փորձից)

Կոմունիստը պետք է լինի կուսակցական կազմակերպության աշխատանքի ուղարկության կենտրոնում: Վերականգնել կուսակցական աշխատանքը 17-րդ կուսհամագումարի վերջումների վրդով—այդ նշանակում է արմատախիլ անել շտամպով չլինան, ֆունկցիոնալիան, զբաղեցրած շտամպով, վերջում ծածկում են կենդանի մարդուն, բարձրացնել յուրաքանչյուր կոմունիստի կազմակերպող, ղեկավարող դերը, բարձրացնել կուսակցության անդամի ավանգարդային դերն արտագործության մեջ:

Այս խնդիրների լույսի տակ Շմիդտի անվան գործարանում (Բագու) կիրառվել են կուսակցական աշխատանքի ամենազանազան ձևեր ու մեթոդներ բանվորների յուրաքանչյուր խմբի և յուրաքանչյուր առանձին կոմունիստի նկատմամբ դիֆերենցիացիայի յենթարկված մոտեցումով:

Գործարանում գոյություն ունեն լիտեյնի ցեխ, մարտենի և ելեքտրական հնոցներով, դարբնոցային ցեխ, մեխանիկական, ատաղձագործական ցեխեր և այլն: Միատեսակ մոտեցում կա արդյոք դեպի աշխատանքը ցեխերում: Իհարկե վոչ:

Մարտենի հնոցն աշխատում է ամբողջ որեր առանց ընդմիջումի (համարյա չորս հերթով): Հնոցները բեռնելու և աղատելու պրոցեսում բանվորները 10-15 րոպե, մաքրում կես ժամվա հանգիստ ունեն. ինչպես է ոգտագործվում այս ժամանակը կուսակցական աշխատանքի համար: Վերցնենք կոնկրետ որինակ—համակրողների խմբակների կազմակերպչություն առթիվ: Հերթական կուսորվա նախապատրաստումը: Կոմունիստների ժամկոմի ու կուլյասովը կուսորվա առնչությամբ՝ մարտ նի հնոցին սպասարկող բանվորների մեջ նախապատրաստական աշխատանք տանող ընկերները կոնկրետ առաջադրանքներ են ստացել: Նրանք զրույցներ են անցկացրել բանվորների հետ ըստ հերթականության, պարզաբանել են կուսակցության կանոնադրության կետերը՝ համակրողների խմբակների մասին անց են կացրել կուսորվա վերաբերող նյութերի ընթերցումներ և այլն:

Մեխանիկական ցեխում կան ուրիշ հնարավորություններ, ինչպես որինակ ճաշի համար տրվող մի ժամյա ընդմիջումը: Կարելի է նաև ոգտագործել կես ժամ մինչ աշխատանքը և աշխատանքից հետո: Այստեղ ճաշի ընդմիջումին, ճաշարանում ինֆորմա-

ցիա յեն կազմակերպել համակրողների խմբակների հարցի առթիվ, ապա անմիջապես ցեխում, բանվորների առանձին խմբակների դեմ անց են կացվել ընթերցումներ և զրույցներ:

Կուսակցական աշխատանքի ձևերն ու մեթոդներն ընդունում են այս կամ այն կերպարանքը համապատասխան արտագրական բանվորների պատրաստակամությանը: Որինակ, չուղեւնաձուլական ցեխում բանվորներն ավելի քիչ են պատրաստված, քան մեխանիկականում, բացի այդ, բանվորների կազմում կան թուրքեր, հայեր, վրացիներ: Կուսորվա առթիվ նյութերի ընթերցումը բանվորների յուրաքանչյուր խմբակի համար կազմակերպվել է մայրենի լեզվով, զնացել են մի քանիսի բնակարանը, հանրակացարանը:

Վերցնենք կուսուսուցման հարցը: Ատաղձագործական ցեխի կուսխմբակը (խմբակի կազմակերպչի ընկ. Սարգիսով) այս աշխատանքում որինակներ է ցույց տալիս: Այստեղ բոլոր կոմունիստներն ընդգրկված են կուսուցման մեջ: Առաջ 14 հոգուց պարապմունքներին հաճախել են միայն 8-ը: Խմբակի կազմակերպչի ընկ. Սարգիսովն, այցելել է ընկ. ընկ. Սղաջանովի, Սարգիսովի Մամեդովի բնակարանները, խոսել նրանց հետ, թե ինչու պարապմունքներին չեն հաճախում նրանք, պարզել է պատճառները, վերջ հետո հասել է նրան, վոր այժմ բոլոր 14 կոմունիստներն էլ կանոնավոր կերպով հաճախում են պարապմունքներին: Բացի այդ, անհատական մոտեցման միջոցով, նա 35 անկուսակցական բանվորներից կուսուսուցման մեջ է ներգրավել 29 հոգի: Նույն միջոցով էլ նա հաջողացրել է տեխուսուցմանը կանոնավոր կերպով հաճախել: Այս բանի հետևանքով, ցեխն առաջ պլանը չեր կատարում, իսկ այժմ կատարում է 104-115%-ով: Առաջ ցեխում կարելի էր տեսնել աղբ, կեղտ: Իսկ այժմ որինակելի մաքրություն է, ծաղիկներ և նույնիսկ վարագույրներ:

Բայց ընկ. Սարգիսովի կուսխմբակը չի միայն, վոր կուսամասայական աշխատանքի ծավալման հետևանքով կարողացել է լավ ցուցանիշների հասնել արգիֆինպլանի կատարման ուղղությամբ: Մեխանիկական ցեխի կուսխմբակը (խմբակի կազմակերպչի ընկ. Դորոնին) ունի 22 կոմունիստ: Սկզբում այստեղ աշխատանքի պլանն թույլ է յեղել, բանվորներն ուշացել են աշխատանքից, թափթիվածություն է յեղել, պլանը չի կատարվել: Նա հարցը դրել է կուսկոմի առաջ, թե ինչ անի: Նրան մի շարք ցուցումներ, խորհուրդներ են տվել և առանձնապես շեշտել են, վոր անհրաժեշտ է ուսումնասիրել յուրաքանչյուր կոմունիստին առանձին, ճանաչել յուրաքանչյուր կոմունիստին, թե նա վորտեղ և ինչպես է աշխատում: Ընկ. Դորոնինն սկսել է կուսակցական ուսուցումից—բոլորն են արդյոք հաճախում պարապմունքներին: Դուրս է յեկել, վոր վոչ բոլորն են հաճախում: Վերցնենք որինակ ընկ. Մախանչևիին: Նա կուսակցության անդամ է 20 թվից,

տարրական անգրագետ, աշխատանքի յե ներկայացել միշտ ուշացումով: Ընկ. Դորոնինը նրան կցել է մի ուսանողի, վորն ըսելս է պարագել նրա հետ՝ վերացնելու նրա անգրագիտությունը: Անցել է յերկու ամիս: Միանշանվան սովորել է կարգավորել, սկսել է հաճախել քաղխմբակի պարապմունքներին, տեսնուցման պարապմունքներին և իր արտադրական պլանները կատարում է արդեն 105—107 տոկոսով, իսկ առաջ 70—75 տոկոսից ավելի չի կատարել: Այսպիսով, Միանշանվան դարձել է ակտիվ բանվորունիներեց մեկը, ակտիվ կին կոմունիստներից մեկը: Հիմա նա համառոտորեն պահանջում է ողնել իրեն յուրացնելու կուսակցության ծրագիրն ու կանոնադրությունը:

Մի ուրիշ որինակ,—ընկ. Մեջիդովը, կուսակցության անդամ է 1928 թվից, յերկար ժամանակ աշխատել է վորպես սևագործ բանվոր: Ցեխում նրան չեն տեսել և չեն լսել: Ընկ. Դորոնինը վճռել է հետաքրքրվել նրա անձնական կյանքով: Բանից դուրս է յեկել, վոր նա մեծ ընտանիք ունի, ժամանակ չունի իրենով զբաղվելու: Ընկ. Դորոնինը անտեսավարի առաջ հարց է դրել և ընկ. Մեջիդովին փոխադրել են ավագ բանվոր: Նրա համար վորպեսզի նա կարողանա ավելի լավ ուսումնասիրել ավագ բանվորի պարտականությունները և վերացնել իր տեխնիկական անգրագիտությունը՝ նրան կցել են մի ինժեներ: Ողնել են կուսուցմամբ զբաղվելու համար: Նրա համար զրքեր են գնել թուրքերեն լեզվով—ընկ. Ստալինի ղեկուցումը, կուսակցության կանոնադրությունը, վորոնք ուսումնասիրում է նա իրեն կցված կոմունիստ ընկ. Ռուստամովի ոգնությունով: Այժմ ընկ. Մեջիդովը մեծ ակտիվություն է ցուցաբերում և աշխատում է ավելի լավ, քան նրա ընկերները:

Այն բանից հետո, յերբ հրապարակվեցին Համկոմկուսի (բ) Անդերկոմի և Ադրկոմկուսի (բ) Բազկոմի վորոշումները՝ Կադանովիչի անվան նավթահանքի և Արտյոմի կղզու կուսամասայական աշխատանքի զրույթյան մասին, խմբակների կազմակերպիչների խորհրդակցություն է հրավիրել, վորտեղ մանրամասնորեն մշակել են այդ վորոշումները, և ապա դրել են ցեխերի կուսակցական ժողովներին քննություն: Ժողովներում հաստատել են, վոր շատ բաներ այդ վորոշումներում վերաբերվում են նաև զործարանի կուսակցական կազմակերպության: Պարզել են, վոր շատ կոմունիստներ բավարար չափով չեն իմանում կուսակցության կանոնադրությունը:

Կուսակազմակերպիչների և խմբակների կազմակերպիչների համար կազմակերպել են սեմինարներ՝ ուսումնասիրելու կուսակցության կանոնադրությունը: Սրան նվիրել են 3 պարապմունք,

և ապա բոլոր ճաշարաններում, անկյուններում, ճաշի ընդմիջումներին, հերթափոխության ժամանակ կազմակերպել են խմբակային ընթերցումներ և զրույցներ կուսակցության կանոնադրության շուրջը, ըստ վորում այդ աշխատանքով ընդգրկվել են վոչ միայն կոմունիստները, այլ և կոմյերիտականները և անկուսակցական ընկերները: Մի քանի ընկերների հատուկ կցվել են մի խումբ մարզիկ, վորպեսզի նրանք սիստեմատիկաբար աշխատեն իրանց հետ վոչ միայն ցեխում, այլ և բնակարաններում: Հին բանվորներին, ինչպիսիք հանդիսանում են ընկ. ընկ. Բագիյանը, Տեր-Բարսեղովը և ուրիշները, վորոնք 10, 20, 40 տարվա արտադրական ստաժ ունի, կցել են կուսկոմի աշխատողներին, կուսկոմի անդամներին, վորոնք գնում են նրանց բնակարանները, ընթերցանություններ և զրույցներ են անցկացնում մի բաժակ թեյի շուրջը:

ԻՆՉՊԵՍ Ե ԱՇԽԱՏՈՒՄ ԳՅՈՒՂՈՒՄ ԿՈՍՈՒՆԻՍ-ԱՆՀԱՏԸ

(Մոսկվայի մարզի կուսկազմակերպության աշխատանքի փորձից)

ԱՆՉԱՐՈՎ

ՅԵՐԿՈՒ ԲՈՒՅԵՎԻԿ

Պրետայելը՝ «Կրասնի Պուտիլովեց» կոլտնտեսության կոմունիստ-անհատ է: Ցեխեյելը Պլավսկու շրջանի «Կրասնի Ուսյաբըր» կոլտնտեսության կոմունիստ-անհատը:

Նրանք յերկուսն էլ տնտեսական աշխատանքի վրա յեն: Պրետայելը բրիգադիր է, Ցեխեյելը՝ կոլտնտեսության նախագահ: Նրանք յերկուսն էլ վարչական ղեկավարությունը հմտորեն շաղկապում են կուսակցական-մասսայական աշխատանքի հետ:

Պատմենք Պրետայելի մասին: Նա բրիգադում կազմակերպել է «Ուդարնիկ պուլեյ» պատի թերթի ամենօրյա թողարկումը: Թերթի միջոցով հաջողացրել է աշխատանքային դիսցիպլինայի ամրապնդումը:

Պրետայելը բրիգադում մրցում է կազմակերպել Կազմակերպել է քաղաքի և մարզային թերթերի ամենօրյա ընթերցումը: Թերթերի ընթերցումը հաճախ վեր է ածվում յերկարատև զրույցների՝ կուսակցության և կառավարության կարևորագույն վորոշումների մասին, զրույցների՝ միջազգային և ներքին զրույթյան ասպարիզում տեղի ունեցող խոշորագույն ղեպքերի մասին:

Ցերք կոլտնտեսականներն իմացել են ճապոնական շոգենավերի հայտնի ինցիդենտի մասին, Պրետայելն անկարող է յե-

Յեկոսեյեվը լավ է կազմակերպել մրցումը կոլտնտեսուհիու-
մ: Յերկու բարձր, լողունդներով և պլակատներով զարդարված
մարմեր են կախված կոլտնտեսուհիան մուտքի վերևը:

Բայց քաղաքականապես կիսազրադուր կոմունիստ-անհատներ
դեռ շատ կան: Համկոմկուսի (Բ) Կալյանգինսկու շրջկոմն սկզբում

959

Отдел руководящих парторганов ЦК АКП(б)

Обмен опытом партийной работы

(материалы совещания инструкторов РК АКП (б)
20—21 июня 1934 г.)

ПАРТИЗДАТ
Баку—1934